

Statskassen har saa mange Penge, ligger det jo i, at saa mange Reformere, som kunde være ønskelige, ikke ere blevne gennemførte. Jeg vil gøre det ærede Medlem opmærksomt paa, at endnu ere Kommissionerne fuldstændig overbebyrdede, lige som Hartkornet er overbebyrdet, og naar Statskassen bugner af Penge, er det, fordi der ikke er gjort, hvad der skulde gøres. Jeg mener derfor, at det er fuldstændig naturligt, at man her træder virksomt op, men jeg betragter det som et Forsøg, som jeg for min Part vil gaa med til, idet jeg ikke kan forstaa, at det skulde kunne slaa Loven ihjel, at man betragtede den som et Forsøg, thi hvis Sagen virkelig viser sig at gaa godt fremad, vil man jo kunne fortsætte i Fremtiden. Med disse korte Bemærkninger skal jeg anbefale det høje Ting at stemme for Lovforslagets Fremme.

la Cour: Jeg ønsker ogsaa at fremkomme med nogle Betragtninger. Naar man læser Lovforslaget, ser man, at dets Formaal er at tilvejebringe Jordlodder for Landarbejdere, og man kommer da til at tro, at det er en Foranstaltning, som agtes truffen, for at de Folk, der arbejde i Landbrugets Tjeneste, kunne faa Adgang til en lille Jordlod. Paa det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) kan jeg forstaa, at man i det andet Ting mener, at det er Opgaven at gøre Arealet saa stort som muligt for at gøre det til et selvstændigt Erhverv, og det er saaledes to forskellige Synspunkter, der gøre sig gældende, enten det skal være et selvstændigt Erhverv, eller det skal være en lille Arbejdsplads, som man giver den, der egentlig arbejder for anden Mand. Men det er ikke nok, at en Mand er Landarbejder, derfor har han ingenlunde et klart Kendskab til, hvorledes han skal administrere en lille Lod. Jeg deler vore Landarbejdere i to Kategorier, den ene, som muligvis kan være dygtige Arbejdere for andre, men som ere aldeles blottede for Evne til at kunne arbejde for sig selv, og en anden Kategori af Arbejdere, som kunne arbejde dygtigt for sig selv. Den Mand, som har Hovede, som har en lille Smule Forstand paa Handel og Vand, og som har Greb paa at behandle sit Kvæg, han kan ganske vist forrente en lille Jordlod, selv om den er belastet med stor Gæld, medens den Landarbejder, som blot er professionel Arbejder, ikke kan gøre det. Landbruget er ingenlunde noget saa fordelagtigt — det hører man alle

Landmænd sige — at den, som staar uforstaaende lige over for det, selv om han kan gøre fysisk Arbejde, just skulde faa en Biindtægt ved at træde ind i det. Det er altsaa min Betragtning, at den begavede Landarbejder nok kan forrente en større Gæld, men en saadan Mand tror jeg virkelig ikke, at vi behøve at komme til Hjælp, det er i Reglen en Mand, som forstaaer at klare sig selv uden Støtte, og vi have ikke et, men mange Eksempler paa, at saadanne Folk ere komne frem, ligesom vi have mange Eksempler paa, at Folk, der kun have været gode fysiske Arbejdere, og som ved et Tilfælde have begyndt at dyrke saadanne Smaalodder, efterhaanden have forladt dem og ere gaaede til Byerne, fordi de ingen virkelig positiv Fordel fik ud af dem. Naar der saa her er Tale om Statens Sikkerhed, og Folketinget har holdt paa den meget omtalte Tiendedel, saa synes jeg, oprigtig talt, at det slet ingen Sikkerhed er for, hvad der bliver dem leveret. Den flydende Driftskapital, hvorved jeg forstaaer Besætning, de nødvendige Avlsredskaber, Saasæd og sligt, repræsenterer i de fleste Landejendomme en Tredjedel; i saadanne Huse, som ere forholdsvis lidt dyrere end andre Landejendomme, kommer det maaske ikke saa langt op, men det er dog ikke langt derfra. Men foruden dette bestaar en Jordejendom ogsaa af en faststaaende Driftskapital, der skal forrentes, og den Tiendedel, der bliver udbetalt, er en meget ringe Sikkerhed for; at Staten faar sit igen, hvis Ejendommen faar en Bruger, der ikke forstaaer at drive den, idet den kan blive forringet og komme i daarlig Tilstand. Jeg synes, naar jeg skulde sige min Mening, at en Femtedel allerede er lavt nok sat, og saaledes som det fysiske Arbejde nu til Dags bliver betalt, forstaaer jeg heller ikke, at det skulde frembyde saa store Vanskeligheder for en Arbejder at samle en Femtedel af de Penge, han skal købe Lodden for. Jeg vil altsaa absolut fraraade at tiltræde Folketingets Forslag, idet allerede en Femtedel er lavt nok. Jeg tror for øvrigt ligesom den ærede Minister, at det vilde være heldigere, om Spørgsmaalet løstes ved Kreditforeningerne, og jeg tror egentlig talt heller ikke, at vore Arbejdere ere saa uheldig stillede i den Retning, thi vi have en Husmandskreditforening, som Staten til Dels garanterer, og jeg er temmelig sikker paa, at denne Forening ejer en Del Panter, som før eller senere ville komme frem til Salg, hvor man saa for en meget lille Betaling kan komme ind og faa en Lod, og jeg ved af